

Utlåtande Rotel III (Dnr 2017/000526)

Upprätta en staty till minne av Eva Remens - fullmäktiges första kvinnliga ordförande

Motion (2017:19) av Lotta Edholm m.fl. (alla L)

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.
Motionen besvaras med hänvisning till vad som sägs i utlåtandet.

Föredragande borgarrådet Emilia Bjuggren anför följande.

Ärendet

Lotta Edholm m.fl. (alla L) föreslår i en motion att kommunfullmäktige ska låta resa en staty av Eva Remens (1910-1993) som var en liberal kommunpolitiker och fullmäktiges första kvinnliga ordförande.

I motionen anføres bland annat att hon var kritisk till mycket i cityomvandlingen. När planer fanns på att riva Hornsgatspuckeln och stora delar av bebyggelsen på Mariaberget var det enligt motionen i slutändan tack vare Eva Remens dem bevarades.

Beredning

Ärendet har remitterats till Stadsledningskontoret, Kulturnämnden och Trafiknämnden. Trafiknämnden har ej inkommit med svar.

Stadsledningskontoret anför inget i sak om lämpligheten i att uppföra en staty av Eva Remens på Mariaberget, eller någon annanstans och konstaterar att ett uppdrag i linje med motionen kan ges till Stockholm konst genom kulturnämnden som har en organisation för ändamålet.

Kulturnämnden anser att Eva Remens är en intressant och viktig person i Stockholms historia som gjort mycket för stadens miljö och att hon i egenskap av kommunfullmäktiges första kvinnliga ordförande även är en del av stadens politiska historia och konstaterar att konstprojekt med en staty/minnesmärke över Eva Remens kan förverkligas under förutsättning att särskilda medel tillsätts, alternativt en donation samt att en lämplig plats finns i stadsrummet.

Mina synpunkter

Jag ser positivt på möjligheten att genom minnesmärken, konstnärliga gestaltningar eller namngivning av platser och gator uppmärksamma såväl händelser som personer som bidragit till att forma vår stad. Kulturnämnden, Stadsbyggnadsnämnden och Trafiknämnden i samråd med stadsdelsnämnderna har därmed i uppdrag att etablera ett nytt program som markerar platser där särskilt framstående personer för Stockholm har verkat. Som påpekas i den aktuella motionen har kvinnors historia och gärningar länge varit kraftigt underrepresenterade i stadsrummet vilket självfallet ska tas i beaktan i såväl ett skyltprogram som vid beslut om konstnärliga gestaltningar, gatunamn etc. Åtgärder vilka ska bidra till att åsidosatta historier synliggörs och uppmärksammas.

Vad gäller särskilda statyer så som den motionen föreslår uppmuntrar jag intresseorganisationer eller motsvarande att initiera och ta ledning i ett sådant arbete. Kulturförvaltningen, genom avdelningen Stockholm konst och dess konstråd med politisk representation, kan då agera stöttande och vara behjälpliga med exempelvis konstnärlig rådgivning och urval. För detta finns inom konstrådet väl utarbetade rutiner som möjliggjort flera verk som vi idag kan möta i vår vardag. Exempelvis statyn av Elin Wägner på S:t Eriksplan som möjliggjordes i samarbete med Elin Wägner-sällskapet och minnesmärket över Raoul Wallenberg vid Arvfurstens palats som möjliggjordes genom en privat donation.

Bilagor

1. Reservationer m.m.
2. Motionen

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Reservation anfördes av borgarrådet Lotta Edholm (L) enligt följande.

Jag föreslår att kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

1. Motion (2017:19) av Lotta Edholm m.fl. (L) om att om att upprätta en staty till minne av Eva Remens - fullmäktiges första kvinnliga ordförande bifalls.
2. Därutöver anfördes följande.

Eva Remens är en intressant och viktig person i Stockholms historia som gjort mycket för stadens gestaltning. I egenskap av kommunfullmäktiges första kvinnliga ordförande är hon även en del av stadens politiska historia.

Den manliga dominansen genom historien manifesterar sig också i stadsrummet. Knappt en av tio statyer i Sverige föreställer namngivna kvinnor. Vid en genomgång i augusti 2017 av de statyer på allmän platsmark i staden som förvaltas av kulturförvaltningen genom Stadsmuseet och som föreställer namngivna nu levande eller avlidna kvinnor respektive män, är tio stycken kvinnor och 50 stycken män. Dessutom är flera av de platser där skulpturerna av män står uppkallade efter dem.

Vi är positiva till att intresseorganisationer eller motsvarande initierar och tar ledning i arbetet med att upprätta fler statyer som föreställer namngivna kvinnor. Men risken finns att det inte blir av. När chansen finns att uppmärksamma en historiskt viktig kvinna bör den tas. Fullmäktiges första kvinnliga ordförande, som dessutom hade en stor inverkan på stadsbilden, är en av de kvinnor vars plats i Stockholms historia rättfärdigar en närvaro i stadsmiljön.

Kommunstyrelsen delar borgarrådsberedningens uppfattning och föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

Motionen besvaras med hänvisning till vad som sägs i utlåtandet.

Stockholm den 30 maj 2018

På kommunstyrelsens vägnar:
KARIN WANNGÅRD

Emilia Bjuggren

Ulrika Gunnarsson

Reservation anfördes av Lotta Edholm (L) med hänvisning till Liberalernas reservation i borgarrådsberedningen.

Remissammanställning

Ärendet

Lotta Edholm m.fl. (alla L) föreslår i en motion att kommunfullmäktige ska låta resa en staty av Eva Remens (1910-1993) som var en liberal kommunpolitiker och fullmäktiges första kvinnliga ordförande.

Enligt Lotta Edholm m.fl. , som hänvisar till Sveriges Radio, föreställde knappt tio statyer i Sverige namngivna kvinnor år 2010 och menar att den manliga dominansen i stadsrummet manifesteras även i stadens offentliga statyer och anser därför att man här bör ta chansen att uppmärksamma en för Stockholm viktig historisk kvinna.

I motionen anförs bland annat att Eva Remens var kritisk till mycket i cityomvandlingen. När planer fanns på att riva Hornsgatspuckeln och stora delar av bebyggelsen på Mariaberget var det enligt motionen i slutändan tack vare Eva Remens den bevarades.

Lotta Edholm m.fl. menar att en plats i närheten av Mariaberget eller Hornsgatspuckeln är lämplig.

Beredning

Ärendet har remitterats till Stadsledningskontoret, Kulturnämnden och Trafiknämnden. Trafiknämnden har ej inkommit med svar.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 7 september 2018 har i huvudsak följande lydelse.

Stadsledningskontoret anför inget i sak om lämpligheten att uppföra en staty av Eva Remens på Mariaberget, eller någon annanstans. Ett uppdrag i linje med motionen kan ges till Stockholm Konst genom kulturnämnden som har en organisation för ändamålet. Investerings- och driftkostnader måste beaktas inom nämndens befintliga budget.

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar att motion (2017:19) om att upprätta en staty till minne av Eva Remens - fullmäktiges första kvinnliga ordförande anses besvarad med vad som sägs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.

Kulturnämnden

Kulturnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 19 september 2017 följande.

1. Att som svar på remissen överlämna kulturförvaltningens tjänsteutlåtande till kommunstyrelsen
2. Att förklara beslutet omedelbart justerat.

Reservation anfördes av Rasmus Jonlund m.fl. (alla L), *bilaga 1*.

Ersättaryttrande gjordes av Pelle Thörnberg (C) som hänvisade till reservation anförd av Liberalerna.

Kulturförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 8 september 2017 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen anser att Eva Remens är en intressant och viktig person i Stockholms historia som gjort mycket för stadens miljö. I egenskap av kommunfullmäktiges första kvinnliga ordförande är hon även en del av stadens politiska historia.

Den offentliga konsten i Stockholm ska vara jämställd och spegla alla innevånare. Bra offentlig konst aktiverar huvud och tanke, väcker reaktioner och nyfikenhet och utgör en viktig del i stadsrummet. Det finns en övervikt av namngivna män representerade i statyer på offentlig platsmark och förvaltningen ser gärna en mer jämställd fördelning. En staty/minnesmärke över Eva Remens på en lämplig plats med anknytning till henne är förenligt med ovan nämnda.

Förvaltningen arbetar i huvudsak enligt enprocentsregeln som säger att en procent av kostnaderna vid om-, till- eller nybyggnation i stadens egen regi ska satsas på konst. Merparten av förvaltningens medel är därför knutna till specifika om- eller nybyggnadsprojekt.

Varje år får förvaltningen förslag om att med donerade medel hedra mer berömda medborgare med minnesmärken och skulpturer. Om politikerna i Stockholms konstråd samtycker är det Stockholm konst som ser till att säkerställa konstnärlig kvalitet och genomförande. Ett dylikt donationsförfarande är förklaringen till att vi i Stockholm har verk som bl.a. hedrar, Elin Wägner, Raoul Wallenberg, Folke Bernadotte m.fl.

Förvaltningen ser således att ett konstprojekt med en staty/minnesmärke över Eva Remens kan förverkligas under förutsättning att särskilda medel tillsätts, alternativt en donation samt att en lämplig plats finns i stadsrummet.

Jämställdhetsanalys

Vid en genomgång i augusti 2017 av de statyer på allmän platsmark i staden som förvaltas av kulturförvaltningen genom Stadsmuseet och som föreställer namngivna nu levande eller avlidna kvinnor respektive män, är tio stycken kvinnor och 50 stycken män. Dessutom är flera av de platser där skulpturerna av män står uppkallade efter dem.

Reservationer m.m.

Kulturnämnden

Reservation anfördes av Rasmus Jonlund m.fl. (alla L), enligt följande.

att tillstyrka motionen och
att därutöver anföra följande:

Vi gläds åt förvaltningens övervägande positiva svar på vår motion. Knappt en av tio statyer i Sverige föreställer namngivna kvinnor. Den manliga dominansen genom historien manifesterar sig alltså också i stadsrummet. När chansen finns att uppmärksamma en historiskt viktig kvinna bör den tas. Fullmäktiges första kvinnliga ordförande, som dessutom hade en stor inverkan på stadsbilden, är en av de kvinnor vars plats i Stockholms historia rättfärdigar en närvaro i stadsmiljön. Motionen bör därför tillstyrkas.